

Uzasadnienie odmiennego karania obywateli i obcokrajowców. Perspektywa filozoficzno-prawna

Migruje więcej osób, niż kiedykolwiek przedtem. Ma to swoje dobre i złe strony. Jeden z problemów związanych ze wzrostem migracji to wzrost liczby przestępstw popełnianych przez obcokrajowców. Liczba obcokrajowców w zakładach karnych również rośnie. Aby poradzić sobie z tym problemem, w wielu krajach powstał równoległy system wymiaru sprawiedliwości, który stawia sobie za cel nie tylko wymiar kary, ale również kontrolę migracji. Obcokrajowcy (w tym przypadku przestępcy, którzy nie są obywatelami danego kraju) często są umieszczani w osobnych zakładach karnych lub inaczej zorganizowanych częściach zakładów i przysługują im inny standard praw. Mówiąc krótko, są karani inaczej - odmiennie.

Ten fakt nie umknął uwadze kryminologów i socjologów. Jednocześnie filozofie prawa nie mieli do tej pory wiele do powiedzenia o odmiennym karaniu obcokrajowców. Setki książek zostało napisanych na temat tego, dlaczego należy karać i jaki jest cel karania. Jednocześnie jednak fakt, że obywatele i nie-obywatele są karani zupełnie inaczej umknął uwadze filozofów.

Projekt ma na celu wypełnienie tej luki. Zadaje on pytanie o to, czy odmienne karanie obcokrajowców jest uzasadnione. Czy jest uzasadnione, że ktoś jest deportowany za drobne przestępstwo tylko dlatego, że nie jest on obywatelem? Dlaczego obywatelstwo ma tak duże znaczenie? Czy powinno mieć?

Aby znaleźć odpowiedź na tego typu pytania, projekt stawia sobie dwa cele.

Po pierwsze, przy bliskiej współpracy z kryminologami, stawia on sobie za cel ocenę i opis wszystkich sytuacji, w których obcokrajowcy, nie-obywatele, są karani inaczej niż obywatele. Jest wiele takich sytuacji, poczynając od deportacji, a kończąc na programach pozwalających na wcześniejsze zwolnienie obcokrajowca z odbywania kary. Projekt obejmuje wizytę badawczą na Uniwersytecie w Oslo, która pomoże zrealizować ten cel – w Oslo są najlepsi na świecie kryminolodzy zajmujący się problemem karania obcokrajowców.

Po drugie, przeanalizuje on problem uzasadnienia różnicy w karaniu z punktu widzenia najważniejszych i najciekawszych filozoficznych teorii karania. Należy jednak pamiętać, że mamy do czynienia z dwoma pytaniami: po pierwsze, chcemy wiedzieć czy obecne różnice w karaniu obcokrajowców są uzasadnione. Po drugie, chcemy wiedzieć, czy odmienne karanie obcokrajowców teoretycznie może być uzasadnione, czy jakiegokolwiek różnice w karaniu obywateli i nie-obywateli byłyby uzasadnione. Odpowiedzi na te dwa pytania mogą się znacznie różnić. Obecne różnice w karaniu mogą być nieuzasadnione i niesprawiedliwe, ale nie musi to oznaczać, że jakiegokolwiek odmiennie traktowanie nie-obywateli jest zawsze niesprawiedliwe.

Filozofia jest często oderwana od rzeczywistości – co ma swoje dobre i złe strony. W porównaniu do większości filozoficznych rozważań, ten projekt jest bardzo praktyczny. Przyglądamy się prawdziwemu problemowi, a współpraca z kryminologami ma zapewnić, że widzimy ten problem jasno i wyraźnie. Po zakończeniu projektu będziemy mieli jasną filozoficzną ocenę sytuacji, która może kształtować polityki publiczne.